

DEN EUROPÆISKE TILSYNSFØRENDE FOR DATABESKYTTELSE

Resumé af udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse om Kommissionens meddelelse om udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa

(Udtalelsen i sin helhed findes på engelsk, fransk og tysk på EDPS' hjemmeside <http://www.edps.europa.eu>)

(2013/C 253/03)

I. Indledning

I.1. Formål med udtalelsen

1. I lyset af cloud computings betydning for udviklingen af informationssamfundet og den standende politiske debat i EU om cloud computing har den tilsynsførende besluttet at afgive denne udtalelse på eget initiativ.

2. Denne udtalelse vedrører Kommissionens meddelelse om udnyttelse af potentialet ved cloud computing i Europa af 27. september 2012 (herefter »meddelelsen«) ⁽¹⁾, hvori Kommissionen definerer de nøgletiltag og politiske tiltag, der er nødvendige for at sætte fart i udnyttelsen af cloud computing i Europa. Den tilsynsførende blev hørt uofficielt før vedtagelsen af meddelelsen og afgav uformelle bemærkninger. Den tilsynsførende glæder sig over, at nogle af bemærkningerne er taget til efterretning i meddelelsen.

3. I betragtning af, hvor vidtrækkende og betydningsfuld den standende debat om forholdet mellem cloud computing og den retlige ramme for databeskyttelse er, begrænses denne udtalelse imidlertid ikke til emnerne i meddelelsen.

4. I udtalelsen er der især fokus på de udfordringer, som cloud computing skaber med hensyn til databeskyttelse, og på, hvordan disse udfordringer skal imødegås ifølge forslaget til forordning om databeskyttelse (herefter »forordningsforslaget«) ⁽²⁾. Også de områder, der er mål for de yderligere tiltag, der nævnes i meddelelsen, bliver kommenteret.

I.2. Baggrund

5. I forbindelse med den generelle politiske debat i EU om cloud computing har følgende aktiviteter og dokumenter særlig betydning:

— Efter sin meddelelse fra 2010 om den digitale dagsorden for Europa ⁽³⁾ igangsatte Kommissionen en offentlig høring om cloud computing i Europa fra den 16. maj til den 31. august 2011 og offentliggjorde resultaterne den 5. december 2011 ⁽⁴⁾.

— Den 1. juli 2012 vedtog Artikel 29-Gruppen ⁽⁵⁾ (WP29) en udtalelse om cloud computing (herefter »WP29-udtalelsen«) ⁽⁶⁾, hvori den analyserer anvendelsen af de nugældende databeskyttelsesregler i henhold til direktiv 95/46/EF på udbydere af cloud computing-tjenester i Det Europæiske Økonomiske Område (EØS) og deres kunder ⁽⁷⁾.

— Den 26. oktober 2012 blev der vedtaget en beslutning om cloud computing på den 34. internationale konference for myndigheder med ansvar for databeskyttelse og privatlivets fred ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ COM(2012) 529 final.

⁽²⁾ COM(2012) 11 final.

⁽³⁾ KOM(2010) 245 endelig.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/information_society/activities/cloudcomputing/docs/ccconsultationfinalreport.pdf

⁽⁵⁾ Artikel 29-Gruppen er et rådgivende organ, der er nedsat i henhold til artikel 29 i direktiv 95/46/EF. Det består af repræsentanter for nationale tilsynsmyndigheder og EDPS samt en repræsentant for Kommissionen.

⁽⁶⁾ WP29-udtalelse 05/2012 om cloud computing findes på: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2012/wp196_da.pdf

⁽⁷⁾ Desuden har databeskyttelsesmyndighederne i flere medlemsstater på nationalt plan udstedt deres egne retningslinjer for cloud computing, f.eks. Italien, Sverige, Danmark, Tyskland, Frankrig og Det Forenede Kongerige.

⁽⁸⁾ Resolution om cloud computing vedtaget på den 34. internationale konference for myndigheder med ansvar for databeskyttelse og privatlivets fred, Uruguay, den 26. oktober 2012.

I.3. Meddelelsen om cloud computing

6. Den tilsynsførende bifalder meddelelsen. I meddelelsen defineres følgende tre specifikke nøgletiltag, der er nødvendige på EU-plan for at støtte og fremme brugen af cloud computing i Europa:

- Nøgletiltag 1: oprydning i junglen af standarder
- Nøgletiltag 2: sikre og retfærdige kontraktbetingelser
- Nøgletiltag 3: etablering af et europæisk cloud-partnerskab med henblik på at drive innovation og vækst fremad via den offentlige sektor.

7. Der påregnes også yderligere politiske tiltag såsom foranstaltninger til at stimulere brugen af cloud computing ved at fremme forskning og udvikling og benytte oplysningskampagner, og det understreges desuden, at der er behov for at bygge videre på den internationale dialog om centrale temaer i forbindelse med cloud-tjenester såsom databeskyttelse, retshåndhævende myndigheders adgang til data, sikkerhed og formidleransvar for tjenesteudbydere.

8. Databeskyttelse nævnes i meddelelsen som et element, der er afgørende for at sikre udbredt anvendelse af cloud computing i Europa. I meddelelsen bemærkes det ⁽¹⁾, at forordningsforslaget afhjælper mange af de problemområder, som cloud-tjenesteudbydere og cloud-kunder påpeger ⁽²⁾.

I.4. Formål med og struktur i den tilsynsførendes udtalelse

9. Denne udtalelse har tre formål.

10. Det første formål er at understrege relevansen af privatlivets fred og databeskyttelse i den aktuelle debat om cloud computing. I særdeleshed understreges det, at databeskyttelsesniveauet i et cloud computing-miljø ikke må være ringere end det, der kræves i enhver anden databehandlingssammenhæng. Cloud computing-praksis kan kun udvikle sig og bringes i anvendelse på lovlig vis, hvis der er garanti for, at dette databeskyttelsesniveau overholdes (se kapitel III.3). I udtalelsen tages der hensyn til retningslinjerne i WP29-udtalelsen.

11. Det andet formål er at foretage en nærmere analyse af de primære udfordringer, som cloud computing skaber for databeskyttelsen set på baggrund af forslaget til forordning om databeskyttelse, navnlig det vanskelige i entydigt at fastlægge de forskellige aktørers ansvarsområder og begreberne registeransvarlig og registerfører. I udtalelsen (primært kapitel IV) analyseres det, hvordan forordningsforslaget i sin nuværende form ⁽³⁾ bidrager til at sikre det høje databeskyttelsesniveau i cloud computing-tjenesterne. Udtalelsen bygger således på de holdninger, som den tilsynsførende har redegjort for i sin udtalelse om databeskyttelsesreformpakken (herefter »EDPS-udtalelsen om databeskyttelsesreformpakken«) ⁽⁴⁾, og supplerer den med den specifikke behandling af cloud computing-miljøet. Den tilsynsførende understreger, at hans udtalelse om databeskyttelsesreformpakken er fuldt dækkende for cloud computing-tjenester og skal betragtes som grundlag for nærværende udtalelse. Desuden er nogle af de problemområder, der nævnes deri, f.eks. hans analyse af de nye bestemmelser om registreredes rettigheder ⁽⁵⁾, allerede tilstrækkeligt klare og vil derfor ikke blive yderligere omhandlet i denne udtalelse.

12. Det tredje formål er at identificere områder, hvor der er brug for yderligere tiltag på EU-plan inden for databeskyttelse og beskyttelse af privatlivets fred i lyset af den cloud-strategi, som Kommissionen foreslår i sin meddelelse. Blandt tiltagene kan nævnes tilvejebringelse af yderligere retningslinjer, en standardiseringsindsats, udførelse af yderligere risikovurderinger i specifikke sektorer (f.eks. den offentlige sektor), udarbejdelse af standardkontrakter, indledning af international dialog om problemer i forbindelse med cloud computing og indførelse af effektive mekanismer til internationalt samarbejde (viderebehandles i kapitel V).

⁽¹⁾ Se meddelelsen, s. 8, afsnittet om »Opbygning af tillid til den digitale verden«.

⁽²⁾ Udtrykket »cloud-kunder« bruges bredt i denne udtalelse om kunder, der handler i egenskab af virksomheder, og forbrugere, der handler i deres egenskab af individuelle slutbrugere.

⁽³⁾ Det skal nævnes, at forordningsforslaget i øjeblikket drøftes i Rådet og Europa-Parlamentet efter den almindelige lovgivningsprocedure.

⁽⁴⁾ Denne udtalelse findes på: <http://www.edps.europa.eu>

⁽⁵⁾ Se den tilsynsførendes udtalelse, især punkt 140-158.

13. Udtalelsen har følgende struktur: Afsnit II indeholder et overblik over de primære karakteristika ved cloud computing og de tilknyttede udfordringer med hensyn til databeskyttelse. I afsnit III gennemgås de mest relevante elementer i den bestående EU-retlige ramme og forordningsforslaget. I afsnit IV analyseres, hvordan forordningsforslaget skal være med til at afhjælpe databeskyttelsesproblemerne i forbindelse med brugen af cloud computing-tjenester. I afsnit V analyseres Kommissionens forslag til videreudvikling af politikken, og der udpeges områder, hvor der er brug for en større indsats. Afsnit VI indeholder konklusionerne.

14. Selv om mange af overvejelserne i denne udtalelse gælder alle miljøer, hvori cloud computing indgår, drejer udtalelsen sig ikke specifikt om brugen af cloud computing-tjenester i EU's institutioner og organer, som er underlagt den tilsynsførendes tilsyn i henhold til forordning (EF) nr. 45/2001. Den tilsynsførende vil udstede særlige retningslinjer om dette emne til disse institutioner og organer.

VI. Konklusioner

121. Som beskrevet i meddelelsen giver cloud computing erhvervslivet, forbrugerne og den offentlige sektor mange nye muligheder for at forvalte data ved fjernbetjening af eksterne it-ressourcer. Samtidig skaber cloud computing mange udfordringer, især med hensyn til et passende databeskyttelsesniveau for de data, der behandles i dette miljø.

122. Brugen af cloud computing-tjenester indebærer en stor risiko for, at ansvaret udvandes i forbindelse med databehandling, der udføres af cloud-tjenesteudbydere, hvis kriterierne for anvendelsen af EU's databeskyttelseslovgivning ikke er tilstrækkeligt klare, og hvis cloud-tjenesteudbydernes rolle og ansvar defineres eller fortolkes for snævert eller ikke gennemføres effektivt. Den tilsynsførende understreger, at brugen af cloud computing-tjenester ikke kan begrunde et lavere niveau for databeskyttelsesstandarder end det, der gælder for konventionel databehandling.

123. I denne henseende vil forslaget til forordning om databeskyttelse i sin nuværende form tilføje mange præciseringer og redskaber, som skal medvirke til at sikre, at cloud-tjenesteudbydere overholder et tilfredsstillende databeskyttelsesniveau, når de tilbyder kunder i Europa deres tjenesteydelser, bl.a. følgende:

- Artikel 3 klarlægger det territoriale anvendelsesområde for EU's databeskyttelsesregler og udvider det til også at omfatte cloud computing-tjenester.
- I artikel 4, stk. 5, indføres et nyt element af registeransvaret, nemlig »betingelser«. Dette stemmer overens med udviklingen, idet det efterhånden — set i lyset af den komplicerede it-teknik ved tilvejebringelsen af cloud computing-tjenester — er blevet nødvendigt at udvide grænsen for de omstændigheder, hvorunder cloud-tjenesteudbydere kan betegnes som registeransvarlige. Dermed afspejles den reelle indflydelse på databehandlingsopgaverne bedre.
- Forordningsforslaget vil øge registeransvarliges og registerføreres ansvar og ansvarlighed ved at indføre specifikke forpligtelser såsom indbygget databeskyttelse og databeskyttelse gennem indstillinger (artikel 23), anmeldelse og meddelelse af brud på persondatasikkerheden (artikel 31 og 32) og konsekvensanalyse vedrørende databeskyttelse (artikel 33). Desuden skal registeransvarlige og registerførere gennemføre mekanismer til påvisning af, at de databeskyttelsesforanstaltninger, der er indført, er effektive (artikel 22).
- Artikel 42 og 43 i forordningsforslaget tillader en mere fleksibel brug af mekanismer til international videregivelse af data for at hjælpe cloud-kunder og cloud-tjenesteudbydere med at indføre de fornødne databeskyttelsesgarantier for videregivelse af personoplysninger til datacentre eller servere i tredjelande.
- Artikel 30, 31 og 32 i forordningsforslaget præciserer de registeransvarliges og registerførernes forpligtelser med hensyn til databehandlingsikkerhed og krav om oplysning i tilfælde af brud på persondatasikkerheden og danner grundlag for en omfattende samarbejdsbaseret tilgang til forvaltningen af sikkerheden mellem de forskellige aktører i cloud-miljøet.

- Artikel 55-63 i forordningsforslaget udbygger samarbejdet mellem tilsynsmyndighederne og deres koordinerede tilsyn med grænseoverskridende databehandlingsopgaver, hvilket er særligt afgørende i et miljø som cloud computing.

124. Ikke desto mindre foreslår den tilsynsførende under hensyntagen til de særlige omstændigheder ved cloud computing-tjenester, at der sker en yderligere klarlægning i forordningsforslaget af følgende aspekter:

- Det territoriale anvendelsesområde for forordningsforslaget: At ordlyden i artikel 3, stk. 2, litra a), ændres til: »udbud af varer og tjenester, hvori indgår behandling af personoplysninger tilhørende sådanne registrerede i Unionen«, eller alternativt at der indsættes en ny betragtning om, at enhver behandling af personoplysninger tilhørende registrerede i Unionen, der udføres af registeransvarlige i et tredjeland, som tilbyder tjenester til juridiske personer i EU, også skal falde ind under forordningsforslagets territoriale anvendelsesområde.
- Begrebet »videregivelse«: At der tilføjes en klar definition heraf, som det også fremgår af EDPS-udtalelsen om databeskyttelsesreformpakken.
- Betingelser for adgang: At der tilføjes en specifik bestemmelse om, på hvilke betingelser retshåndhævende myndigheder i lande uden for EØS kan få adgang til data, der er lagret i forbindelse med cloud computing-tjenester. I denne bestemmelse kan det også fastlægges, at modtageren af anmodningen har pligt til at informere og rådføre sig med den kompetente tilsynsmyndighed i EU i bestemte tilfælde.

125. Den tilsynsførende understreger desuden, at det bliver nødvendigt med yderligere retningslinjer fra Kommissionen og/eller tilsynsmyndighederne (især gennem det kommende Europæiske Databeskyttelsesråd) vedrørende følgende aspekter:

- klarlæggelse af, hvilke mekanismer der skal indføres for at sikre påvisning af effektiviteten af databeskyttelsesforanstaltningerne i praksis
- bistand til registerførerne med brugen af bindende virksomhedsregler og med hensyn til, hvordan de kan overholde de gældende krav
- tilvejebringelse af bedste praksis på problemområder såsom den registeransvarliges/registerførerens ansvar, passende lagring af data i cloud-miljøet, dataportabilitet og udøvelsen af registreredes rettigheder.

126. Endvidere anerkender den tilsynsførende, at adfærdskodekser udformet af erhvervslivet og godkendt af den relevante tilsynsmyndighed kan være et nyttigt redskab med hensyn til at skærpe overholdelsen og øge tilliden mellem de forskellige aktører.

127. Den tilsynsførende støtter, at Kommissionen i samråd med tilsynsmyndighederne udarbejder standardkontraktbetingelser for levering af cloud computing-tjenester, som opfylder kravene til databeskyttelse, herunder:

- udformning af standardkontraktbetingelser, der skal indgå i forretningsbetingelserne, når der tilbydes cloud computing-tjenester
- udformning af fælles betingelser og krav i forbindelse med offentlige indkøb under hensyntagen til følsomheden af de behandlede data
- yderligere tilpasning af mekanismerne til international videregivelse af data til cloud computing-miljøet, navnlig ved at ajourføre de aktuelle standardkontraktbestemmelser og foreslå standardkontraktbestemmelser til videregivelse af data fra registerførere i EU til registerførere uden for EU.

128. Den tilsynsførende understreger, at der skal tages behørigt hensyn til databeskyttelseskravene ved udformning af standarder og certificeringsordninger, navnlig:

- ved anvendelse af principperne om indbygget databeskyttelse og databeskyttelse gennem indstillinger på sådanne standarder
- ved integrering af databeskyttelseskrav såsom formålsbegrænsning og lagringsbegrænsning i sådanne standarder
- udbydernes forpligtelser til at give deres kunder den information, der er nødvendig for at foretage en gyldig risikovurdering, og de sikkerhedsforanstaltninger, de har indført, samt advarsler om sikkerhedshændelser.

129. Endelig understreger den tilsynsførende, at der er brug for en indsats på internationalt plan for at imødegå problemerne ved cloud computing. Han opfordrer Kommissionen til at indlede en international dialog om de udfordringer, som cloud computing skaber, herunder jurisdiktion og retshåndhævende myndigheders adgang, og foreslår, at mange af disse emner kan behandles i forskellige internationale eller bilaterale aftaler som f.eks. aftaler om gensidig bistand og handelsaftaler. Der bør udformes globale standarder på internationalt plan for at fastlægge et minimumsniveau af betingelser og principper vedrørende retshåndhævende myndigheders adgang til data. Den tilsynsførende støtter også tilsynsmyndighedernes udformning af effektive internationale samarbejdsmechanismer, især vedrørende cloud computing.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. november 2012.

Peter HUSTINX
Tilsynsførende for Databeskyttelse
